

Ny roman om en Gråsten-familie i krig

HISTORIEN: Modstandskampens kvinder er i fokus i Pernille Juhls tredje roman om familien Andersen fra Gråsten. Igen handler det om krigens konsekvenser for de mennesker, der bliver involveret.

Ligesom i sine to første romaner skriver Pernille Juhl sig i den tredje bog ind på livet, som det former sig for familien Andersen i Gråsten. Denne gang er det den unge generation, der er i fokus, og ikke mindst datteren Jenny. "Efter mørke" hedder den nye roman, som udkommer på torsdag, og den foregår i Sønderjylland i tiden fra 1943-1953.

Pernille Juhl har på få år skrevet tre romaner, der nu tilsammen er en krønike om en families skæbne, fra den unge mejerist Anders udkommanderes som soldat i første verdenskrig, til hans og hustruen Maries to børn er voksne og på hver sin måde indblandet i anden verdenskrig. Sønnen Carl som frivillig i Frikorps Danmark og datteren Jenny som kurér i modstandsbevægelsen.

– I min nye roman har jeg især været optaget af de kvindelige frihedskæmpere, for de gjorde en stor indsats, selv om det mest var de mandlige, der fik æren for modstanden mod tyskerne. Det vil jeg gerne sætte lidt fokus på. Ligesom i de to andre romaner er mit formål at fortælle en god historie og at underholde, men jeg vil også gerne give et realistisk indblik i tiden, fortæller Pernille Juhl.

Dramatisk er det da også i bogen, hvor hovedpersonen Jenny må gå under jorden, og hendes mand, Magnus, bliver som modstandskæmper taget af tyskerne og sendt i koncentrationslejr. Begge overlever, men ligesom det var svært for mejeristen Anders at leve et normalt liv efter sine oplevelser i første verdenskrig, er det også svært for dem, der var involveret i illegale aktiviteter under besættelsen. Egentlig havde Pernille Juhl tænkt sig krøniken om Gråsten-familien som en trilogi, men nu er hun ikke sikker på, at hun er klar til at slippe sine personer. For Jenny og Magnus får en datter, Ingrid, og hende er forfatteren interesseret i at følge frem i tiden.

– Jeg synes faktisk, det kunne være spændende at følge Ingrid op gennem 1950'erne, for jeg er stødt på mange interessante historier om børn af frihedskæmpere. De har haft en atypisk opvækst, som jeg gerne vil fortælle om, for det har bestemt heller ikke altid været rosenrødt.

Sønderjysk hjælp

Det var farfaderens dagbøger fra tiden som ufrivillig soldat i første verdenskrig, der satte den 52-årige Pernille Juhl i gang med at skrive, og for to år siden udgav hun romanen "Vent på mig Marie". Siden er det gået stærkt, selv om den kemiingeniørdannede forfatter kun har fritiden til at skrive i. Allerede sidste år fulgte fortsættelsen "Når solen står højest", og nu udkommer så den tredje roman.

Mens hun i sin første roman kunne hente stof i sin farfars udførlige dagbogsoptegnelser om hverdagen i skyttegravene og krigens gru, sult og lidelser, får Pernille Juhl nu sin inspiration fra andre kilder.

– Jeg er så heldig, at en del mennesker har skrevet til mig, efter at have læst de to første bøger, og mange fortæller deres egne historier og sender mig materiale, som jeg kan bruge. Derudover har jeg den store, store glæde, at jeg har fået nogle hjælpere i Gråsten. Jeg kendte dem ikke på forhånd, men nu er jeg begyndt at drikke kaffe hos dem, når jeg er på de kanter, og de fortæller om Gråsten i gamle dage. Hvis jeg spørger om noget, de ikke ved, kender de nogle, der gør, fortæller Pernille Juhl.

Hun har ganske vist selv sønderjysk blod i årene, for hun er født i Sønderborg, men voksede op på Fyn og har hele sit voksne liv boet på Sjælland. Det meste af sin viden om den sønderjyske landsdel og dens indbyggere har hun fået de seneste seks år, efter at hun begyndte at renskrive sin farfars dagbøger. Siden da har hun læst sig igennem et hav af bøger om Sønderjylland i tiden fra første verdenskrig og frem, ligesom hun altså har fået historier og oplysninger fra mange kanter. Når hun er ude for at holde foredrag om sine romaner eller om tiden, oplever hun også ofte, at tilhørerne kommer til hende med deres egne familiehistorier.

Episoder fra virkeligheden finder i mange

tilfælde vej ind i Pernille Juhls fiktive familiekronike. I "Efter mørke" lader hun sine personer være lige i nærheden, da oberst Paludan-Müller nægtede at overgive sig til den tyske besættelsesmagt den 26. maj 1944 og blev dræbt i sin tjenestebolig i Gråsten. Hun beskriver også en anden virkelig hændelse fra befrielsen, hvor de tyske soldater vandrer i kolonner mod grænsen.

– Der blev udpeget gårde, hvor de skulle tage imod tyskerne, og jeg har læst beretninger om, hvordan det var, når 300 sultne soldater kom og nærmest forgreb sig på alt spiseligt på gården, siger Pernille Juhl, som har sådan en episode med i sin roman.

I gang med en ny bog

Selv om hun satser på at fortsætte familiekroniken om Gråsten-familien, er hun lige nu i gang med en bog om frihedskæmper Christian Fries, der var født i Kollund. Han kom under besættelsen til at stå for at opbygge den illegale militære efterretningstjeneste S.E.M., men blev fanget og døde i Neuengamme i 1944. At forfatteren har kastet sig over hans historie, bunder i, at hun har fået en henvendelse med noget materiale om manden og en opfordring til at skrive om ham. Pernille Juhl håber at kunne omsætte stoffet til en roman, for den form passer hende bedst.

BOGEN

"Efter mørke" Pernille Juhls tredje roman med udgangspunkt i familien Andersen i Gråsten, udkommer på torsdag den 10. september. Bogen er en selvstændig fortsættelse af "Vent på mig Marie" og "Når solen står højest". "Efter mørke" er på 388 sider, koster 250 kroner og kan købes hos landets boghandlere. Som de to første bøger er den udgivet på forfatterens eget forlag, Juhls forlag.

INTERVIEW

Af Mona Østerlund
magasinet@jv.dk

Pernille Juhl har på få år skrevet tre romaner, der er en krønike om en families skæbne i Sønderjylland.
Foto: Leah Kristensen